

Gazettenpraat en bemoeienissen in Kafkaland

De opstart van het schooljaar bevatte heel wat onderwijsnieuws. Maar het was plat, platter, platst. Zo vertaalden kranten, veel te kort door de bocht, de resultaten van het OESO¹-rapport. En de Vlaamse werkgeversorganisatie Voka² vindt dat zij het onderwijs moet overnemen omdat zij het beter weet. Ook federaal was er nieuws. De federale regering besliste in het pensioendossier dat er geen beslissing is. En artsen die bovengemiddeld ziektebriefjes voorschrijven, worden voortaan op de vingers getikt hoewel nog niet geweten is of zij te veel ziektebriefjes voorschrijven. En zo lijken Vlaanderen en België in de plaats van het Beloofde Tomorrowland eerder Kafkaland te worden.

OESO

Vlaamse leraren geven te weinig les en worden (nog) goed betaald (ook). Dat concludeerden de media op basis van een toelichting door Dirk Van Damme³ bij het OESO-rapport. Dat rapport zegt dat leraren in de eerste graad van het secundair onderwijs in Vlaanderen gemiddeld 553 uren per jaar voor de klas staan, terwijl het gemiddelde in de OESO-landen 712 uren is. Wie iets van het Vlaamse onderwijs kent, fronst hierbij de wenkbrauwen. En wie ook nog de moeite doet om even in het rapport te duiken, valt helemaal van zijn stoel. Volgens de auteurs is er een zeer grote spreiding *die wellicht deels te maken heeft met onnauwkeurigheid in de meting door de wijze van rapportering van lestijd*. Dat kan tellen! Vlaanderen haalt in het onderzoek de examentijd uit de cijfers, sommige andere landen doen dat niet. Met 30 dagen evaluatietijd per schooljaar, of dus meer dan 200 uren, zou Vlaanderen al onmiddellijk boven het OESO-gemiddelde uitkomen. Als naakte cijfers de norm worden voor kwaliteitsvol onderwijs, moeten we met z'n allen op klasbezoek naar Costa Rica, want dat land scoort het hoogst met bijna 1300 uren. Een student statistiek zou voor dergelijke conclusies gebuisd zijn op zijn examen.

De onderzoekers beklemtonen ook dat het aantal gepresteerde lestijden niet noodzakelijk iets zegt over de workload van leraren. Daar spelen, naast de niet-lesgebonden opdrachten, ook zaken als klasgrootte, aantal vakken... een belangrijke rol. Oef? COC trekt een andere conclusie. Vergelijkingen zijn zinloos wanneer alles erop wijst dat de meting onnauwkeurig en dus onverantwoord is. Tenzij je de aandacht wil trekken met een aantal eenvoudige cijfers om bepaalde percepties in de publieke opinie te versterken. Of voor politieke agendasetting.

En onze lonen dan? Wellicht ligt het inkomen voor elke beroepscategorie in België hoger dan het OESO-gemiddelde. Dat heeft uiteraard met onze welvaart te maken. Gelukkig maar. Het zou intellectueel dan ook veel eerlijker zijn om de lonen van beroepscategorieën binnen België te bekijken. Dan stellen we vast dat de koopkracht van leraren afnam de voorbije jaren. En net daarom eist COC voor de nieuwe onderwijscao 2,4 procent koopkrachtverhoging.

VOKA

Voka-voorzitter Paul Kumpen klaagt over het gebrek aan goede en geschoolde arbeidskrachten. Duaal leren moet voor hem de norm worden⁴. Voka ijvert ook voor 'sterke leerkrachten en sterke directies'. Zo moet de vaste benoeming naar de prullenmand om jonge, ambitieuze leerkrachten aan te trekken en de overstap vanuit de privésector aanlokkelijker te maken. Voka vergist zich, niet in de initiële doelstellingen (over goed gevormde leerlingen, duaal leren en sterke leraren en directies), maar wel in de wijze waarop zij die gerealiseerd wil zien. Misschien zijn er, buiten de school, ook andere manieren om mensen snel en goedkoop klaar te stomen voor de arbeidsmarkt. Maar de school doet iets anders. Zij vormt⁵ leerlingen. Dat betekent veel meer dan enkel wat vaardigheden aanleren. Trouwens, om de aantrekkelijkheid van het lerarenberoep te verhogen, moet de vaste benoeming net niet afgeschaft worden. Voka blijft dus maar beter, samen met de schoenmaker, bij de leest.

Er zijn wel andere maatregelen nodig. Net daarom pleit COC voor investeringen in een loopbaanpact. Goed onderwijs vraagt tijd en ruimte. Het vraagt expertise en investeringen in mensen – vakleraren. Maar tijd en geld zijn natuurlijk een doorn in het oog van ieder die vindt dat onderwijs moet produceren, liefst snel en goedkoop. COC gelooft in vormend onderwijs. Ook werkgevers zijn daar uiteindelijk het meest mee gebaat.

Koehn

MAAR TIJD EN GELD
ZIJN NATUURLIJK EEN
DOORN IN HET OOG
VAN IEDER DIE VINDT
DAT ONDERWIJS
MOET PRODUCEREN,
LIEFST SNEL EN
GOEDKOOP.

1 Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
Zie ook pagina 25

2 Voka is een letterwoord dat staat voor Vlaams netwerk voor Ondernemingen en Kamers van Koophandel in Alle sectoren.

3 Sinds 2008 is Dirk Van Damme diensthoofd van het Centre for Educational Research and Innovation van de OESO

4 Zie pagina 17

5 Zie pagina 20